

Bildande av naturreservatet Karhu pakura i Kiruna kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar Länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, Bilaga 1, ska utgöra naturreservatet Karhu pakura. Den slutliga inmätningen av området kan innebära mindre justeringar av reservatets avgränsning och areal.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (Bilaga 4).

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljö med dess opåverkade karaktär och biologiska mångfald. Skogar, våtmarker, sjöar, vattendrag och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Syftet är även att motverka fragmentering av området. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte också att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Hela området lämnas för fri utveckling
- Vid behov återställa områdets naturliga hydrologi genom att till exempel lägga igen diken eller åtgärda vandringshinder.
- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet tas bort, i de fall det är möjligt.

- Naturliga störningar som till exempel översvämningar och stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder kan dock släckas vid behov.
- Fällning av träd undviks vid alla typer av åtgärder, förutom vid avveckling av främmande trädslag.
- Alla åtgärder i reservatet planeras så att körskador och annan påverkan på markskiktet undviks.
- Besökare informeras om reservatets naturvärden.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Skälen för bildandet av reservatet samt dess prioriterade bevarandevärden är de naturskogar som har genomgående höga naturvärden och en rik biologisk mångfald. Majoriteten av området utgörs av nyckelbiotop och uppvisar en låg påverkansgrad. Området hyser ett stort värde för flertalet rödlistade arter, främst skogslevande arter knutna till sena successionsstadier. Reservatet utgör även en naturlig del av det ca 14000 ha stora natur- och urskogsområde som omger lågfjället Luongastunturi.

Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Karhu pakura
Kommun:	Kiruna
Lägesbeskrivning:	ca 23 km SÖ om Svappavaara
Area:	ca 237 ha
Berörda fastigheter:	Kiruna Parakka 8:2, Privat
Natura 2000:	SE0820430 Torne- och Kalix älvsystem (berör del av)
Sameby:	Gabna och Laevas
Förvaltare:	Länsstyrelsen

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar. Skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar.
2. På annat sätt än vad som anges under punkt 1 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t ex genom att borra, spränga, anordna upplag, gräva, dikesrensa, schakta eller dumpa.
3. Uppföra eller utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk, med undantag för älgstorn enligt A 12.
4. Anlägga väg eller led.
5. Anlägga ledning i luft, mark eller vatten.
6. Bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, muddring, avledande av vatten eller anläggande av vandringshinder.
7. Plantera in växt-, djur-, eller svampart.
8. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsmedel, vådliga ämnen, kalk, växtnäringssämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen.
9. Framföra motordrivna fordon.
10. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Förändra befintlig byggnad eller anläggning.
12. Uppföra älgstorn.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader eller andra anläggningar. Innan större underhållsåtgärder, exempelvis trädsäkring, ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6§ MB.
3. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
4. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas. Särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer.

5. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga leder användas. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande åtgärder kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av reservatet.
2. Borttagande av främmande arter, exempelvis contortatall.
3. Utförande av återställningsåtgärder rörande vattenkvalitet, hydrologi och bottenmiljöer som exempelvis igenläggning av diken.
4. Genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Samla in vedsvampar, mossor eller lavar.
3. Skada vegetationen i övrigt genom att t ex gräva upp växter.
4. Fånga, skada eller döda ryggradsdjur. Ta ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.
5. Samla in ryggradslösa djur.
6. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
7. Skräpa ner.
8. Anlägga en eldstad i form av en stenring. Vid eldning får endast löst liggande kvistar och grenar eller egen medhavd ved användas.
9. Framföra motordrivna fordon.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
3. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga leder användas. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.

4. I reservatet är det utan hinder av föreskriften C4 tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
5. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

Redogörelse för ärendet

De höga naturvärdena inom naturreservatet Karhu pakura uppmärksammades i samband med en inventering av skyddsvärda statliga skogar som Länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket genomförde 2001. Området som utgör naturreservatet är privatägt och är en del av ett stort urskogsområde som omger lågfjället Luongastunturi. Övriga delar av urskogsområdet ägs av Sveaskog AB.

År 1994 och 2015 inventerade Skogsstyrelsen området med avseenden på höga naturvärden. Detta ledde till att majoriteten blev klassat som nyckelbiotop. Länsstyrelsen inventerade området 2015 i samband med att en avverkningsanmälan lämnats in. Denna resulterade i ett förslag om att skydda området som naturreservat. Överenskommelse om ersättning träffades och markägare ersattes genom inträngsersättning i början av 2018.

Berörda privata markägare samt Gabna sameby och Laevas sameby har förelagts att yttra sig över förslag till beslut. Samtliga har tagit del av förslaget. En privat markägare inkom med ett nytt förslag till namn på området, ett namn som sedan tidigare används i trakten. Gabna sameby har inget att erinra sig mot i ärendet såvida inte samebyns renskötselrätt inskränks.

Beslutet har föregåtts av samråd med Naturvårdsverket som tillstyrker förslaget. Beslutet har även föregåtts av samråd med Kiruna kommun som tillstyrker förslaget men påpekar att området ska fortsatt vara tillgängligt för besökare och ej påverka friluftslivet negativt. Kommunen påpekar också att det är viktigt att de privata stugorna som ligger i direkt anslutning till reservatet kan fortsätta användas som tidigare.

Ärendet har även remitterats till Skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning samt Försvarsmakten. Samtliga har tagit del av beslutet. Skogsstyrelsen har inte kommit in med något yttrande, Försvarsmakten har inget att erinra i ärendet och Sveriges geologiska undersökning avstår från att yttra sig.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Reservatet Karhu pakura har flera olika kvalitéer som tillsammans ger området ett högt bevarandevärde. Skogen har genomgående höga naturvärden och i princip all skog är klassat som nyckelbiotop. Ett flertal rödlistade arter har sin hemvist i området, framförallt olika vedsvampar på gransubstrat. I naturreservatet rinner en mindre bäck som utgör en del av Torne- och Kalix älvsystem och omfattas därmed av EU:s Natura 2000-nätverk för skyddade områden. Reservatet ligger i direkt anknytning till det jättelika urskogsområde som omger lågfjället Luongastunturi.

Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära och att områdets naturvärden samt dess opåverkade och ostörda karaktär förstörs. De höga naturvärden som finns i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av flera miljö kvalitetsmål, bland annat *Levande skogar*, *Storlagen fjällmiljö* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB.

Myndigheten ser positivt på lokala namnförslag och har ändrat namnet på reservatet enligt förslaget som inkom från den privata markägaren.

Vad gäller yttrandet från Gabna sameby ser Länsstyrelsen inte att bedrivandet av renskötsel inskränks då undantag finns från A- och C-föreskrifterna.

Med avseende på Kiruna kommuns yttrande bedömer Länsstyrelsen att beslutet inte kommer påverka friluftslivet negativt, snarare positivt då information om områdets höga naturvärden blir kända genom reservatsbildningen. De stugor som kommunen nämner i sitt yttrande ligger utanför reservatsgränsen och kommer därför inte beröras av föreskrifterna i beslutet.

I enlighet med 7 kap 25 § MB ska det finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och de inskränkningar som beslutet innebär för den enskildes markanvändning. Därför ska det alltid göras en intresseprövning mellan allmänna och enskilda intressen. Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området, samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte. Berörda markägare har ersatts för det intrång i pågående markanvändning som reservatsbeslutet innebär.

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet innan beslut om föreskrifter så tidigt som möjligt utreda föreskrifternas kostnadsmässiga och övriga konsekvenser. Enligt samma förordning får myndigheten göra ett undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. Länsstyrelsen bedömer att föreskrifterna behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Föreskrifternas konsekvenser för allmänheten eller i övrigt bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning inte behöver upprättas.

Beskrivning av området

Area: ca 237 ha

Naturtyper: Skogsmark ca 204 ha, varav produktiv skog ca 203 ha
Våtmark ca 31 ha
Sjöar och vattendrag ca 2 ha

Naturresevat Karhu pakura ligger i det omkring 14000 ha stora ur- och naturskogsområde som omger lågfjället Luongastunturi. Området ligger ca 23 km sydöst om Svappavaara. Närmaste by är Övre Parakka, ca 3 km sydöst om Karhu pakura.

Skogen i reservatet domineras av gamla gran- och barrblandskogar som är starkt präglade av skogsbrand, där den senaste skogsbranden drog genom området omkring 1870. Spåren av branden skvallrar om att den var omfattande och att många tusen hektar skog brunnit under samma år i trakterna av Parakka.

Till största delen finns det i reservatet granskog med skiftande inslag av lövträd, mest björk men det förekommer även rikligt med sälk och del asp. På gammelgranarna finns arter som gammelgranskål och knottrig blåslav medan några av de äldre sälgarna agerar substrat till dofttickan. Marktypen är mestadels frisk ristyp men i dråg och områden med rörligt markvatten syns lågörter, som t. ex skogsnäva och gullris, sticka upp. I anslutning till myrar och bäckar finns ofta örtrika sump- och svämskogar som hyser en riklig mängd av gammal gran. Här och var syns spår efter den tretåiga hackspettens framfart.

Speciellt på nordslutningen av berget har en ganska omfattande plockhuggning skett för länge sedan, sannolikt rör det sig om uttag av brandskadad skog till ved. I delar av nordslutningen finns även spår efter mer sentida uttag, denna gång rörde det sig främst om uttag av stormfällt virke. Uttagen i kombination med branden har resulterat i ett brott i lågakontinuiteten i dessa delar av området. Den låga produktiviteten i nordslutningen innebär också att död ved återbildas relativt långsamt. Ändå förekommer det en del torrträd och lågor i den glesa skogen, och på granlågor växer det bland annat granticka, ullticka och harticka.

I centrala delar samt på den södra slutningen är produktiviteten högre, samtidigt som det här finns en del områden där branden haft ett lindrigare förlopp. Här finns gott om gammal och relativt högre gran och tall, samtidigt som skogen är mer sluten. Mängden grov död ved är också betydligt större och det finns färre avverkningsspår. På granlågor förekommer arter som rosenticka, ullticka och granticka medan vissa av de gamla granarna är draperade med garnlav. I den sydligaste delen noteras spår av en mer sentida vedtäkt av björk.

I den södra delen slingrar sig en bäck som är klassad som ett värdefullt vatten samt är en del av Torne- och Kalixälvens avrinningsområde och är skyddat enligt EU:s Natura 2000-nätverk för skyddade områden.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljö- och energidepartementet) enligt Bilaga 3.

Beslutets ikraftträdande

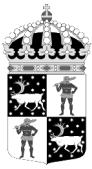
Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, vilka gäller omedelbart.

De som deltagit i länsstyrelsens beslut

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Björn O. Nilsson efter föredragning av naturskyddshandläggare Anna Jonsson. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog även naturskyddshandläggare Mary Agrér, chefen för naturskyddsenheten Per-Anders Jonsson samt länsassessor Linda Kero.

Bilagor:

1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-9989-2018

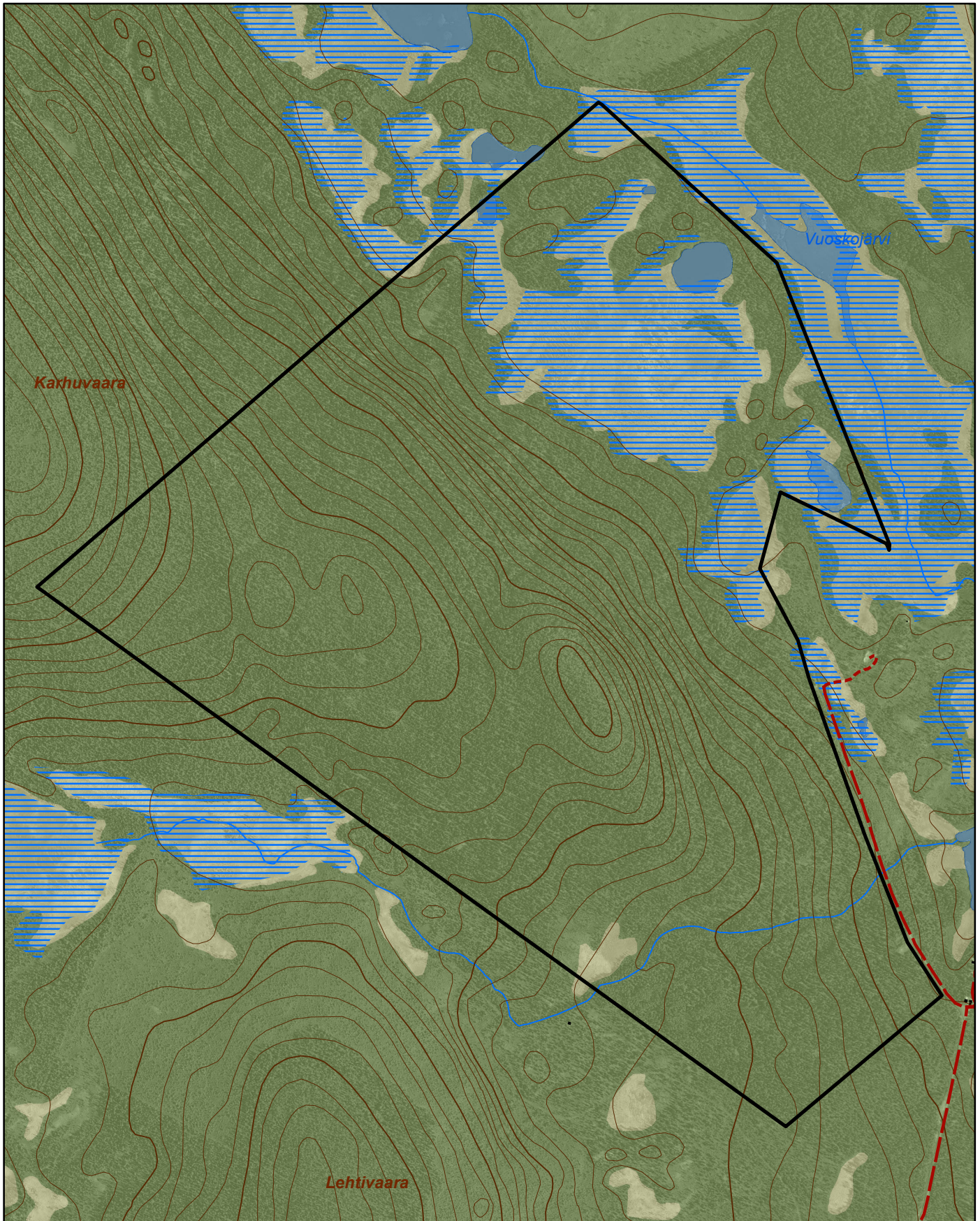
NVR ID 2049519

Bilaga 1

Naturreseptatet Karhu pakura

Area ca 237 ha

Skala 1:12 000

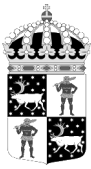

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

 Gräns för naturreseptatet

0 0.2 0.4 0.6 0.8 1 Km

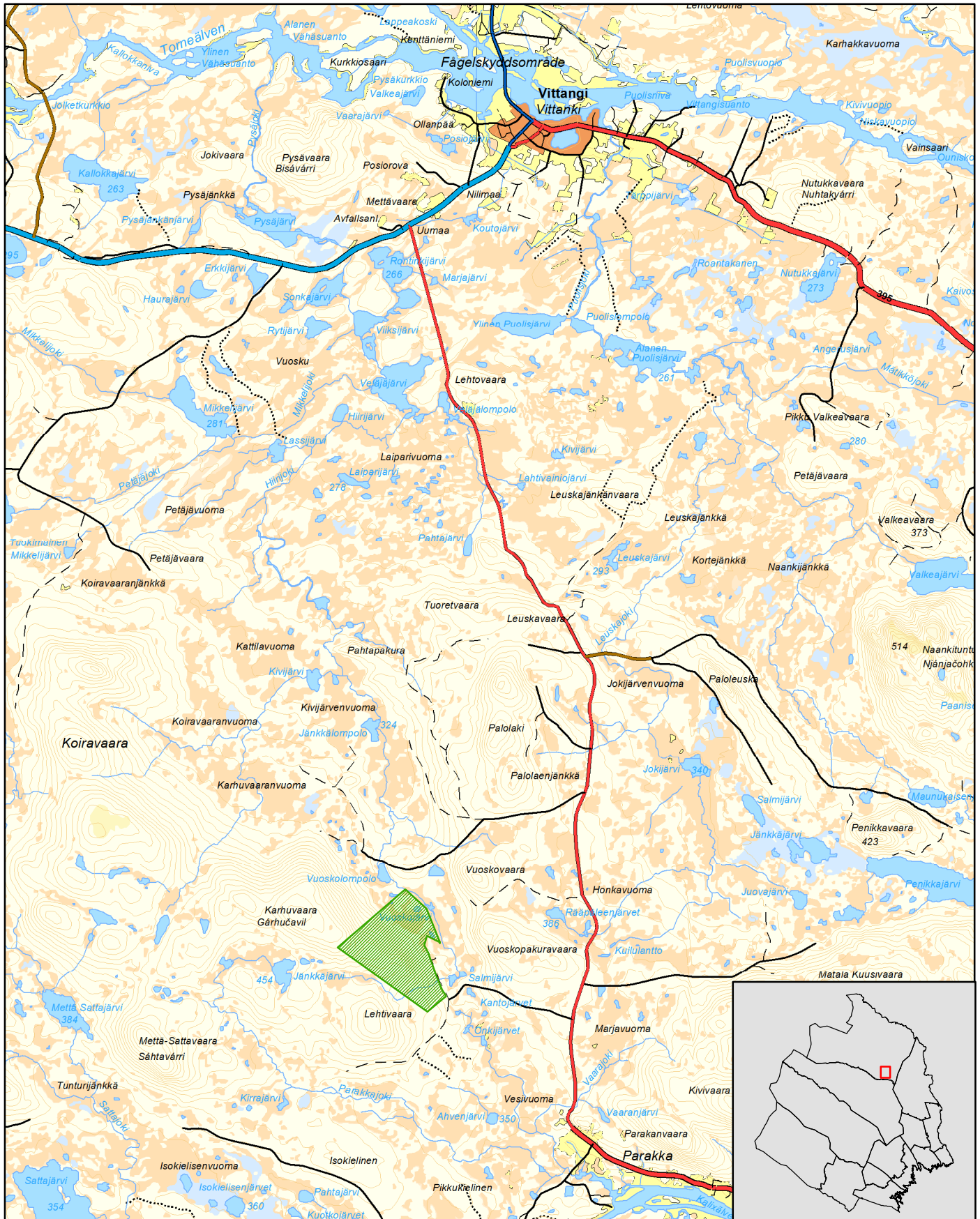

Naturreservatet Karhu pakura

Kiruna kommun

Skala 1:100 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

 Gräns för naturreservatet

0 1 2 3 4 5 Km

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut ska Ni skriva till

Regeringen, Miljö- och energidepartementet. Ni ska skicka eller lämna in Ert överklagande till

Länssstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 LULEÅ

För att Ert överklagande ska kunna prövas måste överklagandet ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet till Regeringen, Miljö- och energidepartementet.

Ni ska i Ert överklagande ange

- * vilket beslut Ni överklagar (ärendets diarienummer och beslutsdag),
- * hur Ni vill att beslutet ska ändras och varför,
- * Ert namn, postadress och telefonnummer.

Ni ska underteckna Ert överklagande. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt bifogas.

Om Ni behöver ytterligare upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, telefon 010-225 50 00.